

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de vaststelling van retributies voor de taken die toevertrouwd zijn aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen door het Vlaamse Gewest voor de toepassing van beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten
Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Op 14 december 2019 is het nieuwe Europese rechtskader inzake plantengezondheid rechtstreeks in werking getreden. Vanwege de gedeelde bevoegdheden tussen de federale overheid en de gewesten, werd in dit kader het samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021 tussen de Ministers van Landbouw van de Federale Staat en de gewesten inzake de verdeling van opdrachten voor de toepassing van de beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten afgesloten waarin gestreefd wordt naar een uniek loket voor de professionele marktdeelnemer en naar een meer efficiënte inzet van de (personeels-)middelen. Dit samenwerkingsakkoord werd bekrachtigd bij het decreet van 15 december 2023, *B.S.* 8 januari 2024.

Artikel 4, vierde lid, van bovengenoemd samenwerkingsakkoord voorziet dat de entiteiten die een opdracht toevertrouwd krijgen, de retributies rechtstreeks kunnen innen bij de professionele marktdeelnemers en dat de bedragen van de retributies in onderling overleg vastgesteld worden en de kostprijs weerspiegelen van de geleverde prestatie. De federale en gewestelijke overheden nemen daarvoor de nodige reglementaire bepalingen.

Voorliggend besluit voorziet in de uitvoering van deze bepalingen en legt de retributies vast die het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna FAVV) hiervoor kan innen conform het samenwerkingsakkoord. Het basisprincipe dat in onderling overleg overeengekomen werd tussen het FAVV en de gewesten, is dat het FAVV voor de aan haar toevertrouwde opdrachten dezelfde tarieven en procedures (betaaltermijn, indexering) toepast dan deze die ze voor de opdrachten binnen de eigen bevoegdheid hanteert.

Op 2 september 2022 heeft de Vlaamse Regering dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de vaststelling van retributies voor de taken die toevertrouwd zijn aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen door het Vlaamse Gewest voor de toepassing van beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten reeds principiële goedkeuring en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, gelast over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen bij de Raad van State (VR 2022 0209 DOC.0972-1).

Gelet op de onontvankelijkheid van de adviesaanvraag bij de Raad van State (advies 72.299/1 van 3 november 2022) omwille van het ontbreken van de bekrachtiging van het voornoemde samenwerkingsakkoord en gelet op het decreet van 15 december 2023 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021 tussen de ministers van Landbouw van de Federale Staat en de gewesten inzake de verdeling van opdrachten voor de toepassing van de beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten dat dit probleem langs Vlaamse zijde heeft opgelost, wordt een tweede principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering gevraagd over bijgaand ontwerp van besluit.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/77 van 10 maart 2022).

Het ontwerp van besluit werd op 19 mei 2022 overlegd tussen de gewestregeringen en de federale overheid. De bekrachtiging door de Interministeriële Conferentie voor het Landbouwbeleid (ICLB) gebeurde op 3 juni 2022.

Op 2 september 2022 werd het dossier 'plantengezondheid', bestaande uit een pakket van 3 ontwerpteksten voor 3 besluiten van de Vlaamse Regering die verband houden met het ten uitvoer brengen van de verordening Plantengezondheid en de verordening officiële controles principieel goedgekeurd doorgestuurd naar de Raad van State om advies in te winnen. Voor 2 van de 3 ontwerpteksten, gaf de Raad van State advies en kon de procedure verdergezet worden. Deze ontwerpteksten hebben geleid tot volgende goedgekeurde besluiten::

- het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2022 tot uitvoering van de Europese plantengezondheidsregels voor het plantaardige teeltmateriaal;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2022 tot vaststelling van de retributies voor de toelating of registratie van rassen van land- en tuinbouwgewassen, voor de uitoefening van bepaalde beroepen in de sector van het plantaardige teeltmateriaal, voor de keuring en controle van dat materiaal en voor de keuring en controle bij de productie van hop en hopproducten.

Voor het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de vaststelling van retributies voor de taken die toevertrouwd zijn aan het FAVV door het Vlaamse Gewest voor de toepassing van beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten werd eveneens advies ingewonnen maar verklaarde de Raad van State (advies 72.299/1 van 3 november 2022) de adviesaanvraag onontvankelijk omwille van het ontbreken van parlementaire instemming (artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen') met het samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021. Door het ontbreken van deze bekrachtiging had het samenwerkingsakkoord nog geen gevolgen voor derden en kon het dus niet de basis vormen voor het te nemen besluit. Ondertussen is verholpen aan dit probleem. Het decreet van 15 december 2023 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021 tussen de ministers van Landbouw van de Federale Staat en de gewesten inzake de verdeling van opdrachten voor de toepassing van de beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten regelt de parlementaire instemming en lost het probleem langs Vlaamse zijde op. Nu het Vlaams Parlement het samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021 heeft bekrachtigd,

wordt een tweede principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering gevraagd over bijgaand ontwerp van besluit.

Het bijgevoegde ontwerp besluit voert artikel 4, vierde lid, van bovengenoemd samenwerkingsakkoord uit dat voorziet dat de entiteiten die een opdracht toevertrouwd krijgen, de retributies rechtstreeks kunnen innen bij de professionele marktdeelnemers en dat de bedragen van de retributies in onderling overleg vastgesteld worden en de kostprijs weerspiegelen van de geleverde prestatie.

Op 11 oktober 2022 gaf de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van Persoonsgegevens advies over het ontwerpbesluit (Advies wetgeving VTC nr. 2022/098 van 11 oktober 2022- bijlage 2). De VTC is van oordeel dat het ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

- de weerhouden rechtvaardigingsgrond verduidelijken in de nota (luik 2) : de rechtvaardigingsgrond wordt vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, namelijk 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang'. Met het voorliggend ontwerp van besluit wordt beoogd dat de Europese en Vlaamse regelgeving met betrekking tot plantengezondheid (RNQP's) en kwaliteit nageleefd wordt.

- de categorieën van persoonsgegevens expliciet opnemen (luik 5): het betreft identificatie- en contactgegevens.

- de bewaartermijn opnemen in het ontwerp, minstens criteria opnemen die toelaten om de bewaartermijn te bepalen (luik 5) en de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6) - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7): op de website van het FAVV is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 14 december 2019 traden de nieuwe Europese Plantengezondheidsverordening (VO (EU) 2016/2031) en de nieuwe Officiële Controleverordening (VO (EU) 2017/625) in voege (resp. ter vervanging van RL 2000/29/EG en VO (EG) nr. 882/2004). Belangrijke uitbraken van plagen de voorbije jaren toonden aan dat de oude regelgeving niet meer afdoende was en dat nieuwe regelgeving zich opdrong.

In de eerste plaats voorziet de verordening (EU) 2016/2031 nog steeds een lijst van uitheemse plaagorganismen op planten die bestreden en vernietigd moeten worden wanneer ze binnen de EU aangetroffen worden. Voor deze zogenaamde 'quarantaineorganismen en zona protecta quarantaineorganismen' oftewel 'Q-organismen en ZP-Q-organismen' blijft de federale overheid bevoegd.

Er zijn echter een aantal Q's die ondertussen zo verspreid zijn geraakt in de EU, dat door wetenschappelijke analyse men concludeerde dat het beter is deze op een andere manier aan te pakken en de Q-status te veranderen naar die van 'gereguleerd niet-quarantaineorganisme', oftewel 'regulated non-quarantine pest' (RNQP). De lijst RNQP's bevat voornamelijk ziekten en plagen met grote economische impact die zich hoofdzakelijk verspreiden via het teeltmateriaal en al breed voorkomen in de EU. Hiertoe behoren ook de vele plaagorganismen die in het verleden reeds als kwaliteitsorganisme gecatalogeerd stonden in de Europese handelsrichtlijnen voor de certificering en het in de handel brengen van het plantaardig teeltmateriaal en de overeenkomstige gewestelijke besluiten. Voor de drempelwaarden en de preventieve maatregelen op RNQP's die opgenomen zijn in de verordening (EU)

2016/2031 en waar de verordening (EU) 2017/625 op van toepassing is, is het Vlaams Gewest bevoegd en voorziet het Agentschap Landbouw en Zeevisserij dat het retributies kan innen voor de controle op deze drempelwaarden en maatregelen.

Omdat er op plantaardig teeltmateriaal zowel Q's als RNQP's kunnen voorkomen, is een samenwerking met de FOD Volksgezondheid, het FAVV en de andere gewesten noodzakelijk. Dit leidde tot een samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021 tussen de ministers van landbouw van de federale staat en de gewesten inzake de verdeling van de opdrachten voor de toepassing van beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten (B.S. van 13/1/2021). Dit samenwerkingsakkoord werd bekrachtigd bij het decreet van 15 december 2023, B.S. 8 januari 2024.

Met dit samenwerkingsakkoord wordt gestreefd naar een meer efficiënte inzet van de (personeels-)middelen met het oog op een evenwichtige verdeling van de werklast tussen de in het samenwerkingsakkoord betrokken autoriteiten, een kostenbesparing voor de professionele marktdeelnemer en een uniek loket voor de professionele marktdeelnemer (zodat niet onnodig 2 controleautoriteiten op zijn bedrijf moeten komen om hetzelfde plantaardig teeltmateriaal te controleren, enerzijds op de Q's en anderzijds op de RNQP's).

Artikel 4, vierde lid, van het samenwerkingsakkoord voorziet dat de entiteiten die een opdracht toevertrouwd krijgen, de retributies rechtstreeks kunnen innen bij de professionele marktdeelnemers en dat de bedragen van de retributies in onderling overleg vastgesteld worden en de kostprijs van de geleverde prestatie weerspiegelen. De federale en gewestelijke overheden nemen daarvoor de nodige reglementaire bepalingen.

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit geeft uitvoering aan de bepalingen in artikel 4, vierde lid, en legt de retributies vast die het FAVV hiervoor kan innen conform het samenwerkingsakkoord. Het basisprincipe dat in onderling overleg overeengekomen werd tussen het FAVV en de gewesten, is dat het FAVV voor de aan haar toevertrouwde opdrachten dezelfde tarieven en procedures (betaaltermijn, indexering) toepast dan deze die ze voor de opdrachten binnen de eigen bevoegdheid hanteert.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bevat een aantal definities.

Artikel 2 herhaalt de bepaling uit het samenwerkingsakkoord dat het FAVV de retributies voor de aan haar toevertrouwde opdrachten in het kader van het hierboven vernoemde samenwerkingsakkoord rechtstreeks bij de professionele marktdeelnemer int en voorziet dat dit gebeurt a.d.h.v. een gedetailleerde factuur.

Bij de uitoefening van de aan haar toevertrouwde opdrachten is het FAVV de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, punt 7, van de algemene verordening gegevensbescherming.

Er worden gegevens verwerkt van geregistreerde marktdeelnemers, vermeld in artikel 2, 10) van de Verordening (EU) 2016/2031. Dit is elke publiekrechtelijke of privaatrechtelijke persoon die geregistreerd is overeenkomstig artikel 65 van dezelfde verordening en die zich beroepshalve bezighoudt met en wettelijk verantwoordelijk is voor een of meer van de volgende activiteiten met betrekking tot plantaardig teeltmateriaal, nl. opplant, veredeling, productie, binnenbrengen op, verkeer binnen en weg van het grondgebied van de Europese Unie, op de markt aanbieden, opslag, verzameling, verzending en verwerking. Meestal hebben de geregistreerde marktdeelnemers een rechtspersoonlijkheid maar er zijn ook eenmanszaken. Soms zal er dus sprake zijn van verwerking van gegevens van geregistreerde marktdeelnemers die natuurlijke personen zijn en is er sprake van verwerking van persoonsgegevens.

De gegevens worden verwerkt op basis van de rechtvaardigingsgrond, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, namelijk 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang'.

Op de website van het FAVV is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie.

Artikel 3 bepaalt dat de retributies voor deze opdrachten aangerekend worden aan het tarief dat het FAVV aanrekent voor de opdrachten die het onder eigen bevoegdheid uitvoert, conform het koninklijk besluit van 10 november 2005 betreffende retributies bepaald bij artikel 5 van de wet van 9 december 2004 houdende de financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

Er wordt eveneens voorzien, dat in de situatie waarbij het Vlaams Gewest toch de controles zelf zou uitvoeren hoewel deze principieel toevertrouwd werden aan het FAVV, dat dan de tarieven van de retributies gelden, zoals ze zijn vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2022 tot vaststelling van de retributies voor de toelating of registratie van rassen van land- en tuinbouwgewassen, voor de uitoefening van bepaalde beroepen in de sector van het plantaardige teeltmateriaal, voor de keuring en controle van dat materiaal en voor de keuring en controle bij de productie van hop en hopproducten.

Artikel 4 voorziet in een regeling tot indexering van de in dit besluit vastgestelde retributies en verwijst hiervoor naar de financieringswet van het FAVV van 9 december 2004.

Artikel 5 voorziet in de betalingstermijn die dezelfde is dan deze die het FAVV ook voor de opdrachten onder eigen bevoegdheid heeft vastgesteld, en bepaalt dat bij niet-tijdige betaling dit verder opgevolgd wordt door het Vlaams Gewest overeenkomstig de bepalingen in de betreffende Vlaamse decreten. In dit geval wordt het Agentschap Landbouw en Zeevisserij de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, punt 7, van de algemene verordening gegevensbescherming. Net zoals toegelicht onder artikel 2 gaat het over de verwerking van gegevens van geregistreerde marktdeelnemers die soms een natuurlijke persoon kunnen zijn. De basis van de rechtvaardigingsgrond is eveneens dezelfde als vermeld onder artikel 2 in deze nota. Op de website van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op e-loket, formulieren en andere communicaties wordt er ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen.

Daarnaast wordt de bepaling herhaald dat de niet-geïnde retributies bij wanbetaling door de bevoegde entiteit vergoed worden, conform artikel 4, vijfde lid, van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 6 bevat de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft een weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 25 mei 2022 (met referenties MAV/KMI/22/204/078; KRAB 2022001665) gaat als bijlage 3 en sloeg op het pakket van drie voorontwerpen van besluiten:

- besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van de Europese plantengezondheidsregels voor het plantaardige teeltmateriaal;
- besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de retributies voor de toelating of registratie van rassen van land- en tuinbouwgewassen, voor de uitoefening van bepaalde beroepen in de sector van het plantaardige teeltmateriaal, voor de keuring en controle van dat materiaal en voor de keuring en controle bij de productie van hop en hopproducten;
- besluit van de Vlaamse Regering over de vaststelling van retributies betreffende de taken toevertrouwd aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen door het Vlaamse Gewest voor de toepassing van beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten.

Het advies stelt dat:

- onder strikte voorwaarde dat de meerkost verbonden aan de aanwerving van 4 VTE (2 VTE niveau B1; 1 VTE niveau A1; 1 niveau A2) met inbegrip van de hieraan verbonden werkingsmiddelen volledig wordt opgevangen door de verhoogde en uitgebreide retributies;
- een begrotingsakkoord vereist is.

In het advies onderschrijft de Inspectie van Financiën in deze ook expliciet de door de administratie verwoorde stellingen dat **neutralisatie (van 4 koppen) een verdedigbare oplossing** is aangezien het hier de facto een regionalisering betreft zonder overheveling van personeel vanuit de federale overheid en dat de piste van nog extra uit te besteden onhaalbaar is.

De Vlaamse minister van Begroting verleende op 8 juli 2022 begrotingsakkoord (bijlage 4).

ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus voor dit bijgaande ontwerp van besluit niet vereist.

IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaande ontwerp van besluit zal na de tweede principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan de Gegevensbeschermingsautoriteit en opnieuw aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit over de vaststelling van retributies voor de taken die toevertrouwd zijn aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen door het Vlaamse Gewest voor de toepassing van beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit:
 - het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 15 dagen;
 - het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw,

Jo BROUNS